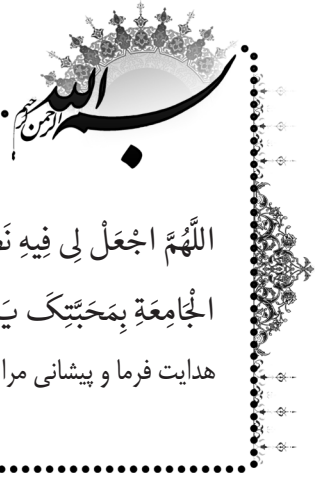

دعای روزنهم

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِيهِ نَصِيْبًا مِنْ رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ وَ اهْدِنِي فِيهِ لِبَرَاهِينِكَ السَّاطِعَةِ وَ خُذْ بِنَاصِيَّتِي إِلَى مَرْضَاتِكَ الْجَامِعَةِ بِمَحَبَّتِكَ يَا أَمَلُ الْمُشْتَاقِينَ؛ ای خدا مرا نصیبی کامل از رحمت واسطه خود عطا فرما و به ادله و براهین روشن خود

هدایت فرما و پیشانی مرا بگیر و به سوی رضا و خشنودی که جامع هر نعمت است سوق ده، به حق دوستی و محبتت ای آرزوی مشتاقان

قرآن و راه بهشت

امام رضا علیه السلام: فرمود:

قرآن، ریسمان محکم خداوند و دستگیره استوار و راه برتری است که انسان را به بهشت می کشاند و از آتش می رهاند و با گذر زمان ها، کهنه نمی شود و زبان های گوناگون، قرآن را به زوال نمی رساند، زیرا قرآن برای زمان خاصی نیست.

عیون اخبار الرضا: ج ۲؛ ص ۱۳۰

نسخه شفا بخش

نامه ای از حضرت امام خمینی^{ره} برای عروس خود (خانم فاطمه طباطبایی) دخترتم! به بعضی آفات این عنصر کوچک و این زبان سرخ که سر سبز را به باد دهد، [اشاره می کنم] از این دشمن بزرگ انسانیت و معنویت غافل مشو. گاهی که در جلسات انس با دوستان هستی. خطاهای بزرگ این عضو کوچک را آن قدر که می توانی شمارش کن و بین با یک ساعت عمر تو که باید صرف جلب رضای دوست شود، چه می کند و چه مصیبت ها به بار می آورد که یکی از آن ها غیبت برادران و خواهران است. بین با آبروی چه کسی بازی می کنی و چه اسراری را از مسلمانان روی دایره می ریزی و چه حیثیاتی را خدشه دار می کنی و چه شخصیت هایی را می شکنی؟

آن گاه از این جلسه شیطانی، مقیاس بگیر و ملاحظه کن که در یک سال در همین امر پیش پا افتاده چه کردی و در پنجاه، شصت سال دیگر چه خواهی کرد و چه مصیبت ها برای خود به بار خواهی آورد و در عین حال آن را کوچک می شماری و این کوچک شمردن از حیل های ابلیس است که خداوند به لطف خود، ما را همگی از آن مصون دارد.

ر.ک: علی شیروانی، برنامه سلوک در برنامه های سالکان.

احکام روزه

حکم استعمال دخانیات مانند سیگار در حال روزه چیست؟

احتیاط واجب آن است که روزه دار از دودهای انواع دخانیات و نیز مواد مخدّری که از راه بینی یا زیر زبان جذب می شود، خودداری کند.

اجوبة الاستفتاءات مقام معظم رهبری

پنجره ای روبه آسمان

اوایل سال ۷۲ بود و گرمای فکه.

در منطقه عملیاتی والفجر مقدماتی، بین کانال اول و دوم، مشغول کار بودیم. چند روزی می شد که شهید پیدا نکرده بودیم. هر روز صبح زیارت عاشورا می خواندیم و کار را شروع می کردیم. گره و مشکل کارمان را در خود می جستیم. مطمئن بودیم در توسل هایمان اشکالی وجود دارد.

آن روز صبح، کسی که زیارت عاشورا می خواند، توسلی پیدا کرد به امام رضا علیه السلام و شروع کرد به ذکر مصائب امام هشتم و کرامات او. می خواند و همه زار زار گریه می کردیم. در میان مداحی، از امام رضا علیه السلام طلب کرد که دست ما را خالی برنگرداند، ما که در این دنیا همه خواسته و خواهشمان فقط باز گرداندن این شهدا به آغوش خانواده هایشان است و... دم غروب بود و هنگام تعطیل کردن کار و برگشتن به مقر. دیگر داشتیم ناامید می شدیم.

خورشید می رفت تا پشت تپه ماهورهای روبه رو پنهان شود. آخرین بیل ها که در زمین فرو رفت، تکه ای لباس توجهمان را جلب کرد همه سراسیمه خود را به آنجا رساندند. با احترام و قداست، شهید را از خاک درآوردیم. روزی ای بود که آن روز نصیبمان شده بود؛ شهیدی آرام خفته به خاک. یکی از جیب های پیراهن نظامی اش را که باز کردیم تا کارت شناسایی و مدارکش را خارج کنیم، در کمال حیرت و ناباوری دیدیم که یک آینه کوچک، که پشت آن تصویری نقاشی از تمثال امام رضا علیه السلام نقش بسته، به چشم می خورد.

از آن آینه هایی که در مشهد، اطراف ضریح مطهر می فروشند. گریه مان درآمد. همه اشک می ریختند. جالب تر و سوزناک تر از همه زمانی بود که از روی کارت شناسایی اش فهمیدیم نامش «سید رضا» است. شور و حال عجیبی بر بچه ها حکمفرما شد. ذکر صلوات و جاری اشک، کمترین چیز بود.

شهید را که به شهرستان ورامین بردند، بچه ها رفتند پهلوی مادرش تا سرّ این مسئله را دریابند. مادر بدون اینکه اطلاعی از این امر داشته باشد، گفت: «پسر من علاقه و ارادت خاصی به حضرت امام رضا علیه السلام داشت...»

ر.ک: خاطرات شهداء

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ): عَجِبْتُ لِمَنْ يُفَكِّرُ فِي مَأْكُولِهِ كَيْفَ لَا يُفَكِّرُ فِي مَعْقُولِهِ، فَيَجْنِبُ بَطْنَهُ مَا يُؤْذِيهِ، وَيُوَدِّعُ صَدْرَهُ مَا يُرْدِيهِ
تعجب می‌کنم از کسی که در فکر خوراک و تغذیه جسم و بدن هست ولی درباره تغذیه معنوی روحی خود نمی‌اندیشد، پس از غذاهای فاسد شده و خراب دوری می‌کند، ولی عقل و قلب و روح خود را کاری ندارد (از هر چه و هر مطلب و برنامه‌ای به هر شکل و نوعی باشد، استفاده می‌کند).
کلمه الإمام الحسن (ع) ص ۳۹، بحار الأنوار: ج ۱، ص ۲۱۸، ح ۴۳.

آثار تربیت روزه (۳)

۵. پرورش روحیه مواسات

یکی دیگر از آثار روزه در بعد اجتماعی، پرورش روحیه مواسات در افراد جامعه نسبت به همدیگر است. مواسات به معنای در یک سطح قرارداد دادن دیگران و یا مقدم داشتن آن‌ها بر خود - به ویژه در امور مالی - است که از ویژگی‌های برجسته و مثبت در نظام اخلاق اسلامی و نیز از خصلت‌های مؤمنان به حساب می‌آید.

هم‌دردی با افراد نیازمند و شریک ساختن آن‌ها در نعمت‌هایی که انسان در اختیار دارد، یکی از خصلت‌های مفید و مورد تأیید و تأکید اسلام بوده است.

با توجه به فضای معنوی‌ای که در ماه مبارک وجود دارد زمینه مساعد برای پرورش روحیه هم‌دردی و کمک به دیگران، در افراد فراهم می‌آید. از این‌رو در منابع دینی به مسلمانان توصیه شده که در ماه رمضان بیش از هر زمان دیگر به نیازمندان کمک نمایند. پیامبر (ص) در این باره فرمود: «وشهر المواساه و شهر یزید فی رزق المؤمن؛ ماه رمضان، ماه مواسات و هم‌دردی با دیگران است و در این ماه روزی انسان مؤمن زیاد می‌گردد».

۶. پرورش روحیه سخاوت

با توجه به توصیه‌های زیادی که در منابع دینی به دادن افطاری و طعام در ماه رمضان شده و نیز اجر و پاداش فراوانی که در قبال آن وعده داده شده، ماه رمضان می‌تواند فرصت مناسبی برای پرورش و تقویت این خصلت در افراد باشد.

پیامبر (ص) فرمود: «من فطر صائماً كان له مثل اجره من غير ان ينقص منه شيء؛ هر کس روزه‌داری را افطاری دهد برای او اجری مانند پاداش آن روزه‌دار داده می‌شود بدون آن که از مزد او کاسته شود».

پیامبر اکرم (ص) در پاسخ به پرسش فردی که عرض کرد همه توانایی مالی چندانی ندارند تا افطاری دهند، فرمود: «ان الله كريم يعطي هذا الثواب لمن لا يقدر الا على مذقه من لبن يقطر بها صائماً او شربه من ماء عذب او ثمرات لا يقدر علي اكثر من ذلك؟ خداوند کریم بوده، این ثواب و پاداش را برای کسی که به جز مقداری از شیر یا جیره آب و یا چند دانه خرما، بیشتر توانایی ندارد نیز عطا می‌کند».

روایاتی از این قبیل که در منابع زیاد وارد شده عامل مهمی برای پرورش روحیه سخاوت و مهمان‌نوازی در افراد جامعه است و بسیاری افراد به امید رسیدن به ثواب و اجر معنوی، اقدام به افطاری دادن در ماه رمضان

آثار ذکر خدا

۱. آرامش دل‌ها: «ألا يذکر الله تطمئنُّ القلوب؛ آگاه باشید که با یاد خدا دل‌ها آرام می‌گیرد».

۲. نیکو شدن اعمال: علی (ع) می‌فرماید: «مَنْ عَمَرَ قَلْبَهُ بِدَوَامِ ذِكْرِهِ حَسُنَتْ أَعْمَالُهُ فِي السِّرِّ وَالْجَهْرِ؛ هر کس دلش را به دوام یاد خداوند معمور دارد، رفتار و کردارش در پنهان و آشکار نیکو می‌شود».

۳. دژی مستحکم در برابر شیطان: رسول خدا (ص) می‌فرماید: «ذَكَرُ اللَّهِ عِلْمُ الْإِيمَانِ وَبُرْءُ مِنَ التَّفَاقُ وَحُصْنٌ مِنَ الشَّيْطَانِ وَجَرٌّ مِنَ النَّارِ؛ یاد خدا نشانه ایمان و بی‌زاری از نفاق و حصارِ محکم در برابر شیطان و حافظی است از آتش».

۴. مغفرت و حسنات: پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ فِي السُّوقِ مُخْلِصاً عِنْدَ غَفْلَةِ النَّاسِ وَشُغْلِهِمْ بِمَا فِيهِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفِرَةً لَمْ تَخْطُرْ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ؛ هر کس از روی اخلاص، خدا را در بازار آن هنگام که مردم از یاد خدا غافلند و به کار خویش مشغول‌اند، یاد نماید، خدا برایش هزار حسنه می‌نویسد و در روز قیامت او را می‌آمرزد به گونه‌ای که به قلب هیچ کسی خطور نکرده است».

۵. تبدیل شدن گناهان به حسنات: پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «مَا جَلَسَ قَوْمٌ يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا نَادَاهُمْ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ قَوْمُوا فَقَدْ بَدَّلْتُ سَيِّئَاتِكُمْ حَسَنَاتٍ وَغَفَرْتُ لَكُمْ جَمِيعاً؛ هر گروهی برای یاد خدا در مجلسی بنشینند، یک منادی از آسمان به آنها ندا می‌دهد برخیزید که گناهانتان به حسنات تبدیل شد و تمام شما بخشیده شده‌اید».

می‌نمایند، هر چند که به تعداد اندکی از افراد روزه‌دار را شامل بشود. هم‌چنین واجب بودن زکات فطریه در پایان ماه رمضان عامل دیگری برای تقویت و پرورش خصلت سخاوت است.

۷. کاهش جرایم

یکی دیگر از آثار روزه‌داری، کاهش جرم و گناه در جامعه است. در ماه مبارک رمضان در اثر کنترلی که افراد روزه‌دار بر خواسته‌ها و تمایلات خودشان دارند، عوامل و زمینه‌های گناه به مقدار قابل توجهی کاهش پیدا می‌کند؛ از این‌رو به مقدار زیادی از جرایم کاسته شده و امنیت اجتماعی افزایش می‌یابد. شاید آن‌چه در روایات اسلامی درباره به زنجیر شدن شیطان و عوامل آن وارد شده، اشاره به همین اثر روزه‌داری باشد. چنان‌که پیامبر اکرم (ص) فرمود: «یامعاشر الناس اذا طلع هلال شهر رمضان غلت مرده الشیطان... و غلت ابواب النار؛ ای مردم زمانی که هلال ماه رمضان طلوع کند شیطان و عواملش در زنجیر می‌شوند و ... درهای آتش بسته می‌شوند».

در بیان دیگری از پیامبر اکرم (ص) آمده است: «و فی اوّل یوم من شهر رمضان تغلّ المردّه الشیاطین...»؛ در آغاز ماه رمضان عوامل شیاطین در بند می‌شوند».

شاید بتوان گفت که منظور پیامبر اکرم (ص) از به زنجیر شدن شیاطین، کاهش یافتن عوامل و زمینه‌های گناه در ماه رمضان است. با کاهش جاذبه‌ها و زمینه‌های گناه، وسوسه‌های شیاطین نیز کارایی خود را از دست می‌دهد؛ گویی که شیطان در بند شده و نمی‌تواند انسان‌ها را به سوی گناه، خلاف و فساد بکشانند. بدین ترتیب می‌توان گفت که یکی از آثار و پیامدهای روزه‌داری کاهش جرم و خلاف در جامعه و افزایش امنیت اجتماعی است.

کسانی که می‌خواهند از برکت این ماه به‌طور کامل بهره‌مند شوند باید که روزه‌داری را به‌صورت کامل‌تری رعایت نمایند و علاوه بر امساک از مفطرات روزه، بر اعضا و جوارح خود نیز مسلط بوده، آن‌ها را کنترل نمایند و حتی فکر و ذهن خود را از تفکر درباره گناه مصون بدارند.

۱. حسین نوری، مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۴۳۴.

۲. وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۱۴۰.

۳. همان، ص ۱۳۸.

۴. محمد بن حسن حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۱۰.

۵. همان، ص ۳۱۵.